Dunaszekcsői Hírek

2022.február

Irodalmi pályázat

A Bátaszéki Marketing NKft. tavaly télen irodalmi pályázatot hirdetett kezdő és amatőr alkotók számára vers és novella kategóriában. A pályázat témáját egy idézet formájában határozták meg. "Nekem furcsa véleményem van a karácsonyról. Mert mindenem megvan, ami pénzért kapható. Több embert szeretnék, nem pedig több holmit." A fenti idézet felhasználását, beépítését a műbe az alkotó maga dönthette el, az ő fantáziájára lett bízva.

A beérkezett alkotások közül novella kategóriában Torba Kamilla 2. helyezetet ért el. Gratulálunk neki! A díjnyertes páyázat a 2. és 3. oldalon olvasható.

Elérhetőségek:

-muvhaz.dszekcso@gmail.com

-Dunaszekcsői Művelődési Ház Facebook oldala

-7712 Dunaszekcső Kossuth Lajos u. 33.

- instagram

- weboldal

Az újságot megjelentette Dunaszekcső Község Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Kulutácz Tímea

16 fát ültetünk

2021-ben 16 babával gazdagodott falunk. Kívánunk nekik egészséget, hosszú és boldog életet, szüleiknek pedig nevelésükben sok vidámságot és türelmet!

Alföldi Bendegúz	Laki Marcell
Alföldi Lotti	Miklós Alisa Elvira
Bayer Zoltán	Ökrös Roxana
Fazekas-Glock Zénó	Papp Anna
János Flórián	Szabó Richárd
Kohner- Szekeres Teó	Szabó Zalán
Kovács Bahar	Szekeres Linett
Kun Fanni	Tihanyi Zorka Kata

2019 óta bevezettünk egy új hagyományt. A településünkön született gyermekek tiszteletére fákat ültetünk a születésüket követő évben. A falu északi végéről indultunk anno, s a tervünk az volt, hogy az út mentén haladunk lassan az évek során majd lefelé a másik településtáblái. A 2020-ban született csöppségek fáit az időjárási viszontagságok miatt sajnos nem tudtuk tavaly elültetni. Jelenleg a Művelődési Ház udvarában várják a jobb időt, hogy végső helyükre kerülhessenek. (2018-ban 13, 2019-ben 15, 2020-ban 17 baba született.)

Torba Kamilla: Karácsonyra barátot

Némán zokog az ég, és engedi hogy egy-egy hópehely utat törve magának, a már fehérre meszelt házak tetején helyet foglaljon. Lassú, fagyos szél búg az utcákon, mely alig hallatszódik be a házba. Valaki egy meleg kandalló előtt, finom bársony ruhába bugyolálva, forró csokit kortyolgatva ül. Előre-hátra dülöngél a székkel, és búsan néz ki az ablakon. Minden egyes korty után egy aprót sóhajt, majd mikor a bögre kiürül, feláll és leteszi azt az asztalra. Halk nesz szűrődik be a házba, ő pedig a nagy, égősorral díszített ablakhoz lép, és kibámul rajta. Sajnos nem a szülei azok, nem ők jöttek haza. Nekik fontosabb a munka, és az utazás mint az, hogy legalább csak ezen az egy napon együtt legyenek. Pislogás nélkül nézi a rideg hó borította utcát a fiú, melyen pár gyerek hó csatázik. Sikoltás, nevetés hallasztódik be, mely egy bús mosolyt eredményez az arcán. Még pár pillanatot szán a vidám játéknak, majd felkapja bakancsát, kabátját és minden olyan ruhadarabot, mely segít neki abban hogy ne fázzon. Vidáman nyitja ki az ajtót, és még akkor sem tűnik el a mosolya, mikor a heves szél pár hópihét sodor az arcába. Egészen a hatalmasakat kacarászó társaságig sétál, majd halkan, félve felteszi a kérdést:

-Sziasztok, én is játszhatok? -elhallgatnak a fiúk, és a lányok is egyaránt. Néma csend száll az utcára, melyet eddig vidám játszma zaja töltött be. Hátat fordít minden gyermek, majd szó nélkül elfutnak.

az illusztrációt Rumann Bori készítette

Egyetlen fiúcska marad ott, és mosolyog rá, aztán a többiek után szalad. A fiú szomorúan fordul az otthona irányába, majd lassan elindul. Kövér könnycseppek buggyannak ki szeméből, és futnak végig a hidegtől kipirult arcán. Szipog párat, és letörli kesztyűs mancsával a sós cseppeket, majd szaporán lépkedni kezd, mivel már szürkülödik. Benyit a meleg, csendes házba, és leveti kinti ruháját.

Lefürdik, majd visszaindul a nappaliba. Mikor beér a helységbe, egy halomnyi becsomagolt ajándék doboz fogadja a fa alatt. Leül az első csomag elé, és bontani kezdi. Egy távirányítós kisautó, akár csak tavaly. Vajon a szülei már el is felejtették hogy egy évvel ezelőtt is pontosan ugyanezt az ajándékot kapta? Nem is foglalkozik a többi színes papírba zárt játékkal, helyette visszaül a székbe, és ringatózni kezd. Erősen beharapja alsó ajkát, és ökölbe szorítja apró kezecskéit, nehogy ismét utat találjon magának egy kósza könnycsepp. Miért nincsenek most itt a szülei? Miért nem ünneplik vele a karácsonyt? Annyira hiányoznak neki. Annyira magányos. Beballag a szobájába, és kihoz egy társast amit még tavaly kapott. Elhelyezi a malom részeit az asztalon, és egymagában kezd el vele játszani. Ide-oda tologatja az aprócska tárgyakat. A szobába betoppan a dadus, aki néha-néha ránéz hogy minden rendben van-e, de nem különösebben foglalkoztatja a fiatal hogyléte. Elmondja, hogy ma már ne menjen sehova, mert a szülei bizonyára nem örülnének neki, majd kimegy. A fiú visszafordul a táblához, és folytatja eddigi tevékenységét. Egyszer csak tompa kopogás üti meg a fülét, és rögtön a hang forrása felé kapja fejét. Az a fiú áll a hatalmas ablakban, aki nemrég olyan kedvesen mosolygott rá. Az ablak túloldalán álló az ajtó felé mutat, és elindul a mutatott tárgy felé. Felpattan a székről ő is, és kinyitja az ajtót. A még nála is kisebb gyermek piros orral, és zsebre dugott kezekkel áll előtte. Széles mosoly terül szét arcán, majd nagy levegőt vesz.

-Szia, én is játszhatok?

Művelődési Ház állandó programjai:

Hétfő:	18.00-19.00 Német nemzetiségi táncpróba
Szerda:	14.00-16.00 Nyugdíjas klub
	18.30 -20.00 Thai chi
Csütörtök:	18.00-19.00 Német nemzetiségi gyermek táncpróba
	18.30-20.00 Jóga
Péntek:	18.00-21.00 Zenekari próba

Önkormányzati hírek

A 2021-es év sem telt el eredmények és beruházások nélkül településünkön.

- Elkészült az óvoda belső játszóterének tereprendezése, ami új eszközökkel, játékokkal is gazdagodott. Az uniós szabványoknak és az előírásoknak megfelelően rugalmas, csúszásmentes, ütéscsillapítós gumiburkolat került a játékok alá.

- A Magyar Falu Programon belül nyertünk 15 millió forintot traktor vásárlására, melyet 5,4 miilió önerővel kipótolva immár használatba is vehettünk. Az új munkagépünkhöz a jobb kihasználhatóság érdekében további 13 millió forintból fűkaszát is vásároltunk.

- Szintén pályázati forrásokból került felújításra a Béke utca, amely beruházást az állam 30 millió forinttal támogatott.

- Mint azt az előző számunkban már írtuk, a tavalyi év során elkezdődött a zeneterem átalakítása is a Művelődési Házban. Itt a nyár folyamán az épület déli oldalának a tetőszerkezete is megújult. A mozi előtér része feletti féltető még félkész állapotban van, a tervezett költségek összesen 10 millió forint körül lesznek.

- A tervek a régi mozi teljes épületének átalakítására, felújítására is elkészültek már, ami a tavalyi év során be is lett adva pályázatba, de sajnos nem nyert. Azonban a remény hal meg utoljára, így az idén kiírásra került Magyar Falu Programba újból beadtuk pályázatunkat.

- Ugyanezen pályázati forrásokon keresztül szeretnénk a Diási- árok burkolatának helyrehozását is folytatni, amit ha megnyerünk, akkor a munkálatokkal a tervek alapján a szeszfőzdénél található hídig tudnánk eljutni.

- Valamint a 2021-es évben az Önkormányzati Hivatal épületének lépcsőháza is részleges felújításon esett át, ennek befejezése (festése) az idei évre maradt.

- Szabó Gergely szakértelmével és segítségével az ősszel gyümölcsfák és szőlővesszők kerültek elültetésre településünkön..

Programajánló (február)

"Amik vagyunk..." sorozatunk tavaszi évadjában az alábbi érdekfeszítő előadásokra kerül sor:

- *Febr. 15. 18.00* Beszélgetés Floderer Karcsival az életmódváltásáról

- *Febr. 22. 18.00* Dr. Pálos Ferenc: Az álom gyógyít, az álom tanít, az álom pihentet című előadása

- *Márc. 1. 18.00* Sümegi József: Dunaszekcső története a Pécsi egyházmegye vonatkozásában (II. rész)

A rendezvények keddi napokon 18 órai kezdettel látogathatóak a Művelődési Ház saroktermében.

Minden érdeklődőt szerettel várunk!

Felhívás

Ha szeretsz írni, ha van valamilyen téma, ami igazán foglalkoztat, és kutatásaid eredményét szívesen megosztanád az újság olvasóival, jelentkezz, és legyél Te is egy rovat gazdája! :-)

-muvhaz.dszekcso@gmail.com

-messenger

-20/48-570-88

Teleház nyitva tartása:

H: 8.00-12.00

K: 12.00-16.00

Sze: 8.00-12.00

Cs: 8.00-12.00

P: 8.00-12.00

Játék

Keresd meg az újság cikkeiben a buborékba tett szavakat, és állíts össze belőlük egy régi magyar szólást vagy közmondást.

A helyes megfejtést küldd el

sms-ben: 0620/4857088,

email-ben: muvhaz.dszekcso@gmail.com,

vagy messenger üzenetben: a Dunaszekcsői Művelődési Ház facebook oldalára

február 28-ig!

A megfejtők között ajándékot sorsolunk ki.

Könyvtár nyitva tartása:

Hétfő: 9.00-10.30

Kedd: 14.00-16.00

Szerda: szünnap

Csütörtök: 14.00-17.00

Péntek: 9.00-10.30

Asztalitenisz

NB III. osztályú bajnokság DÉL DUNÁNTÚLI régió 2021-2022 tavasz

2022. 01.08. 11.00

PTE PEAC Kalo-Méh IV. - Dunaszekcsői SE 2020

12 - 6

2022.01.29. 11.00

Dunaszekcsői SE 2020 - Siófoki AK

Elmaradt, későbbi időpontban pótolják.

2022.02.05. 15.00

Bonyhád Vasas AC II. - Dunaszekcsői SE 2020

2022.02.19. 11.00

Dunaszekcsői SE 2020 - Dunaújvárosi EDSE III.

2022.03.05. 11.00

Kaposvári AC I. - Dunaszekcsői SE 2020

2022.03.19. 11.00

Kanizsa Sörgyár SE II - Dunaszekcsői SE 2020

2022.04.02. 11.00

Dunaszekcsői SE 2020 - Pécsi TÜKE SE

2022.04.23. 11.00

Dombóvári AC - Dunaszekcsői SE 2020

2022.04.30. 11.00

Dunaszekcsői SE 2020 / Zalakomár

Labdarúgás

Labdarúgó csapatunk benevezett az Autocity Volkwagen M. III. o. Téli Nagypályás Műfüves Bajnokságra.

Az első mérkőzés 2022. 01. 30-án tartották volna meg 13.30-as kezdéssel Mohácson, ahol Sátorhely csapata ellen kellett volna labdarúgóinknak helyt állni. Azonban a jelenlegi vírushelyzetre való tekintettel a szervezők úgy döntöttek, hogy a mérkőzést elhalasztják.

A következő két fordulót az alábbi időpontokban tervezik megrendezni:

2022.02.06. 14.15.

Dunaszekcső - Göresönydoboka

2022.02.12. 17.45

Mohács - Dunaszekcső

Tudtad-e?

A gombfoci játékot a magyarok találták ki, ami ma már hivatalosan is sportággá alakult, sőt már több világbajnokságot is rendeztek belőle. A játék pontos kialakulásának idejét nehéz lenne megmondani, de az biztos, hogy 1910 környékén már gombfociztak hazánkban. A szabályok egységesítésére 1958-ban került sor Budapesten. Kezdetben átalakított (csiszolt, reszelt, stb.) kabátgombból készültek a játékosok, a labda pedig sliccgomb vagy inggomb volt, mely mára már természetesen igen sokat változott. A Magyar Asztalilabdarúgó Sportszövetség 1989-ben alakult, majd később nevet módosítottak, s így jött létre a Magyar Szektorlabda Szövetség .

Zöld Sarok- dr. Acél Csaba rovata

Bemutatkozás!

Szép és okos kezdeményezés, hogy nyomtatott, illetve a kor kihívásainak megfelelően, online formában is értesüljünk a községünk dolgairól, miközben sok más témakörből - mint például a környezetvédelem, ezen belül a vadászat, horgászat- kis színes szeleteket adjunk.

Már a bevezető mondatom felvetheti a kérdést, hogy miképpen kerül egymás mellé a vadászat és a környezetvédelem. Nem akarok csak a Vadászati Világkiállítás mottójára hivatkozni, miszerint a vadászat "egy a természettel", annak szerves- és nélkülözhetetlne része, de azért némi magyarázat is tartozik emellé. Hol a határ a természetvédelem és a vadászat között, ha egyáltalán van határ, hol vannak a közös érdekek, egyáltalán létezik-e természetvédelem vadászat nélkül és fordítva? Félreértés ne essék, nem magyarázkodok, főleg nem védekezek a "sötétzöldek" érzelmekre alapozó támadása- a "minek kell egy állatot lelőni" szlogenjük ellen.

Lehet, hogy meglepő lesz, de a józan természetvédők is elismerik, hogy természetvédelem nincs vadászat nélkül. Még sarkosabban, a fauna fennmaradásának feltétele a vadászat. Hogy csak egy példát hozzak erre, a vaddisznók jelenlegi helyzete. A vaddisznó- rendkívül alkalmazkodó képessége révén- hamar "belakta" az országot, életfeltételeit kihasználva gyors szaporodásnak indult, aminek eredménye lett a brutális károkozása a mezőgazdaságban, erdeinkben.

A kilövések száma csak mérsékelni tudta a szaporulatot, aminek az lett az eredménye, hogy a feldúsult állományban a sertéspestis félelmetes gyorsasággal terjed, elhullást okozva, de ami ijesztőbb, a házi sertésekre is átterjedve, az egész szektor bedőlését okozhatja, ami már a pénztárcánkat is érintheti a sertéshúsok ára miatt. Ez csak egy példa arra, hogy vadászat nélkül a baj még nagyobb is lehetne.

Sorolhatnám még a vadászat pozitív szerepét és hatását környezetünkre, de ez már inkább a szorosan vett szakma része lenne, magyarán szólva, unalmas!

Bevezetésképpen legyen most ennyi elég! A vadásztörténeteim meséje előtt ezt fontosnak tartottam elmondani, és egy olyan pozitív képet adni a vadászok nagy részéről (nyilván, beteges lelkű kivételek akadnak), amiben a vadász nem a vad ellensége, hanem barátja, eteti, gondozza és a fenttarthatóság szintjén- állományát szabályozza.

Perdix Perdix

Nem bánom, ha öreg érzelmes vadászember képe fog rólam kialakulni-aki közel fél évszázadnyi kihagyás után-egy elejtett és kézbe vett kicsi madár láttán, elérzékenyül, könnyeivel küszködik. Nem mentegetőzés-mielőtt még valami "sötétzöld" környezetvédő letámadna, hogy akkor miért kellett lelőni-hogy ezek a madárkák, már vadászat részére tenyésztetődtek, a vadászatuk-érzelmek nélkül-nem más, minit betakarítás. Én is tudom ezt, de ezen a napon, nekem mégis a régi emlékek szakadtak föl, foglyászások Apámmal, Nagyapámmal.

Hányatott sorsú kis madarunk a fogoly, már a neve is áthallásos, hiszen rabságot,legyőzöttséget sugall. A Perdix Perdix latin név eredete a görög mitológiába vezet vissza, ahol Perdix, Daedalus unokaöccse volt, akit az istenek fogolymadárrá változtattak.

Az ötvenes években a környezet és a mezőgazdaság változásával a fogoly egyre jobban elvesztette életterét, majd egymást követő cudar telek végleg megpecsételte a sorsukat. A magyar faunából eltűntek. Tavaszi, párkereső cserregésük már csak öreg vadászok fülében emlék.

Derék próbálkozás a tenyésztésük és jó volt hallani a Turul farm gazdájától, hogy a területen kintmaradó foglyok egy része már elkotlik, szaporodik. Csodás dolog lenne, ennek a szép kis madárnak az újbóli elterjedése.

Baranyai néprajzi morzsák

írta Vukovics Cvéta

Napjainkig megőrződött néhány pogány szláv elem - igaz keresztény köntösben -, a népszokásokban, valamint nyelvi síkon is. A példákat a dunaszekcsői szerbek életéből vettem.

Pl. Idősebb embereknél láttam, hogy minden étkezéskor a tányéron hagynak egy falat ételt, ill. a pohárban egy korty italt. Jelentés: Nem kell degeszre enni, vagy inni magunkat. Értelmezés: E cselekedeteknek van egy másik üzenete is. Ez a falat eldobódik, a korty pedig kiöntetik – az ősök tiszteletére. A szerb mitológiát tanulmányozva tudjuk, hogy nagyon erős volt az ősök kultuszának tisztelete.

Nézzünk pár példát a nyelvi síkról:

Pojest' če te mrakanac. (Fordítás: Meg fog enni a mrakanac.) Jelentés: A csintalan gyerekeket ijesztgették e szóllással, hogy legyenek már jók. Értelmezés: Mrakanac a padláson, a sötét helyiségekben, vagy éjszaka az udvaron lakozott. Fekete kezeivel elkapta, s megette a gyerekeket. (Az elnevezés a mrak, kiejtés: mrák; jelentés: sötétség - szóból származik.) A koszovói szerbek - a szakirodalom szerint – tudtak egy Mraki nevű gonosz istenségről.

Ne budi drven. (Fordítás: Ne légy fából!) Jelentés: Ne légy érzéketlen! Viseltess megértéssel mások problémái iránt! Értelmezés: A pogány szlávok istenségeiket fából faragott bálványok alakjában jelenítették meg. A žrec (kiejtés: zsrec, jelentés: áldozatot bemutató pogány pap) tolmácsolta a nép felé a bálványok akaratát.

Nema ga ni od korova. (Fordítás: Ő nincs itt - még gyomnövényként sem.) Jelentés: Valaki hiányzik, pedig itt kellene lennie; ám semmilyen formában sincs jelen. Értelmezés: A pogány szlávoknál nagy kultusza volt a növényeknek, melyeket két nagy csoportra osztottak: hasznosakra és értéktelenekre. A korov (jelentése: gyom) ez utóbbi kategóriába tartozott. Azonban itt a vradžbina (kiejtés: vrádzsbiná) varázslásról lehet szó, melyet gazzal folytattak. (Tehát nagatív dologról van szó.)

Id' u sinje more. (Fordítás: Menj a fekete tengerbe!) Jelentés: Távozz tőlem – minél messzebb! Értelmezés: 'Sinje more' (kiejtés: színye mare) szószerkezet, mint a keleti, mint a délszlávoknál a Fekete-tengert jelenti. A szlávok őshazája a mai Ukrajna területén volt. A legközelebbi tengerek: északon a Balti-tenger, délen pedig a Fekete-tenger. Az ókori görög geographusok nevezték el feketének az említett meleg tengert. Ugyanis az ott élő szkíták rossz, gonosz cselekedeteket űztek. (E területeket az ógörögök gyarmatosították, majd hellenizálták. Az elnevezést pedig idővel a többi nép is átvette.)

Sveti Mrata, sneg za vrata. (Fordítás: Szt. Mártonkor hó van az ajtó előtt.) Jelentés: Szt. Márton-napján (szerbül: Mratindan) a pravoszláv naptárban (nov. 24.), a világi naptárban (nov. 11.) – annyira lehűl az idő, hogy számíthatunk hóesésre. Értelmezés: A fenti szólás az időjárásjósló ünnepek, népi megfigyelések kategóriájába tartozik. Különben a régi, még egységes keresztény naptárban e napra esett a tragikus sorsú Stefan Dečanski király ünnepe; mely sok szerb család védszenti ünnepe – többek közt a mi családunké is.

Sunce s'ja zubato. (Fordítás: A nap kényszeredetten süt.) Jelentés: Tél van, mindent hó fed. Derült nap van ugyan, de az emberek fáznak. Értelmezés: A szláv mitológiában a téli hónapokban a Baba (kiejtés: bábá) női istenség uralkodik, ki foghíjas öregasszony. (A tavasz női istensége Vesna (kiejtés: veszná) volt, kit szép fiatal nőként képzeltek el.)

Ratzische krst-voda, zebi-noga. (Kiejtés: Rácise krszti-vodá, zebi-nogá.) Fordítás: Rác Vízkeresztkor fázik az ember lába.) Jelentés: A pravoszláv Vízkereszt ünnepén (jan. 19. / jan. 6.) – felénk - alacsony a hőmérséklet, mínuszok vannak. Értelmezés: Évszázadokon keresztül Magyarország többnemzetiségű ország volt. Így az egymás szomszédságában élők – jól-rosszul – értették, s beszélték a másik nyelvét. E tendencia a második világháborúig élt. Esetünkben a sváb (német) – rác (szerb) vonatkozásban őrződött meg e tréfás mondás. (A pravoszláv papok házról házra jártak Vízkeresztkor. A szentelt vizet a háziak egy évig őrizték, s csak különleges alkalmakkor használták.)

Összegzés: E rövid tanulmány nem reprezentatív, mert egy család emlékezetéből merít csak. (Különben Baranya és Tolna megyékben található a legkisebb magyarországi szerb nyelvsziget. Egy-egy településen egy, vagy csak néhány szerb család él.) A példák többsége a nyelvi síkról való: A pogány szláv hagyomány nyomai a hétköznapi beszédben. Az esetek többségében tiltásról, negatív jelentésről van szó.

Azonban, illusztrációnak egy „pozitív" fotót választottam: A templomkertünkben virágzó hársfa fényképét. Egykoron a pogány szlávok szertartásaikat hársfaligetekben tartották. A szerbeknél szokás volt, hogy a keresztény templomok köré hársfákat ültettek. Vagyis a múlt – kisebb vagy nagyobb mértékben – megmaradt, átszövi hétköznapjainkat.

A farsang Dunaszekcsön

A farsang a legvidámabb időszak volt az évben, mikor a fiatalok zajos mulatságokat és olykor durva tréfákat űztek. Egy alkalommal az egyik udvarról elloptak 13 ludat, minek következtében a gazdasszony teljesen kétségbeesett. Következő reggel az egyik liba teljesen megkopasztva hazatotyogott nyakában egy táblával, amin a következő állt:

Jó reggelt, Klos Ferdinánd úr,

Csupaszon, meztelenül állok itt,

Barátaim már megsültek,

Majdnem megjártam én is

A farsang volt az egymást követő bálok ideje (tűzoltóbál, piros kontyos bál, stb.) A vidámságokat a kocsmában rendezték. A bál kezdetét a fúvós zenekar játéka jelezte délután 3 órakor és éjfélig tartott a vigadalom. Szekcsőn nem volt szokásos táncrend, de aki már udvarolt egy lánynak, azt kérte fel először, s a legények a lányokat minden tánc után visszakísérték az anyjukhoz. Az iskolások farsangvasárnap és kedd délután báloztak harmonikakíséretre.

Farsang keddjén 11 órakor vége volt a táncnak A táncrendezvény harangszóra befejeződött. A zenészek még három számot játszottak, és utána mindenki hazament, mert a következő napon kezdődött a nagyböjt.

Farsangi szokások

A farsang úgynevezett luniszoláris ünnep. Nincs állandó helye a naptárban, idejét a Hold alapján lehet kiszámítani. A farsang idejét húsvéthoz igazítják: húsvét az első tavaszi vasárnap; farsangvasárnap pedig az ezt hét héttel megelőző vasárnap. A farsangi időszak vízkereszt napján (január 6.) kezdődik és húshagyó keddig tart. Ekkor zajlott a legvidámabb élet. A mulatságok zöme "farsang farká"-ra, az utolsó farsangi hétvégére és az azt követő két napra összpontosult. A lakmározás már "kövér" vagy "zabálócsütörtökön" elkezdődött. Legjellegzetesebb farsangi étel a fánk, valamint a kocsonya volt. Zsíros, húsos ételeket csak húshagyó keddig lehetett fogyasztani, másnap (hamvazószerda) megkezdődött a húsvétig tartó böjt időszaka.

A farsangi szokások fénypontjának a maskarába öltözött farsangolók felvonulása és játéka számított. A mohácsi búsójárás eredetileg télűző szokás volt, de a hagyomány szerint a törököket is a félelmetes maszkosok riasztották el.

Húshagyó éjszakáján az asszonyok kisúrolták a zsíros fazekakat, ezután már csak olajjal lehetett sütni-főzni. Néhány helyen tartottak még egy "torkos" vagy "csonkacsütörtök"-öt, hogy a farsangi maradékot elfogyaszthassák.

A hamvazószerda a zajos farsang után már az elmélyülés, a megtisztulás időszakának kezdetét jelezte.

Hagyományaink az ország különböző pontjain mások és mások. Ugyanúgy, ahogy az is, hogy hol s ki mennyire tartja fontosnak ezek ápolását, megőrzését. Ebben az új rohanó világban gyakran nincs rá időnk, hogy foglalkozzunk, törődjünk velük, emlékeinkben s hétköznapjainkban megtartsuk őket.

Azonban vannak olyan területek -s még csak nem is kell, hogy a hivatalos magyar határon belül legyenek-, ahol talán nagyobb energiát fordítanak rá a helyiek, hogy részben identitástudatok megőrzése végett is a mindennapjaik aktív, élő részévé tegyék. Ezen a gondolaton felbuzdulva kértem fel pár határon túli magyar barátot, hogy írják meg nekünk, náluk hogyan él tovább a múlt a jelenben.

Farsangi szokások a székelyföldi Máréfalván

írta Mihály Bettina és Szép Kitti

Napjainkban számos dolog változott az emberek szokásaiban. Az egyik ilyen például, hogy egyre kevesebbet járnak össze már találkozni szomszédaikkal, rokonaikkal. A farsangi időszakban

azonban ismét előtérbe kerülnek a személyes találkozások, a közösen eltöltött idő újra fontossá válik.

Gyakran összegyűlnek ebben az időszakban az emberek, hol az egyik, hol a másik szomszédnál, farsangi fánkot sütnek, finom bort isznak, és előkerül a jó öreg magyar kártya is. Hangos kacajokkal, jó hangulatban telnek az esték.

Egy másik, ikonikusabb szokás Máréfalván nem más, mint a helyi iskola által szervezett farsangi bál, és az ezt követő farsangi temetés. A bálon az iskola tanulói gyűlnek össze, egy utolsó közös ünnepségre a nagyböjt kezdete előtt, ilyenkor különböző, házi készítésű süteményekkel, édes kukoricával készülnek. A bálon évekre visszanyúló hagyománya van a villámpostának: minden jelen levő személynek egy kis piros szívre írt, a blúzára kitűzött száma van, így lehetőség nyílik egy név nélküli, titkos, akár szerelmeslevél küldésére.

Éjfél előtt egy órával elkezdődik a farsangtemetés, ahol szintén a helyi diákok szereplésével, szimbolikusan búcsúztatják a farsangot. Egy szalmából készült bábú, a “halott” szomszéd feje fölött összegyűl a szomszédság, és vicces anekdoták meselésével emlékeznek vissza rá. Ezt követően mindenki kivonul a szabadtérre, és ott elégetik a szalmabábut, így elbúcsúzva a víg farsangtól, és készülve a nagyböjti elcsendesedésre.

Máréfalván és környékén, farsangkor is jó lakoma várja a család tagjait, akárcsak más ünnepekkor. Azonban farsangkor más ételek vannak, sokféle leves és főfogás előfordul, de desszertnek mindenki a pánkó, más néven farsangi fánk mellett dönt, ez a legjellegzetesebb étel ilyenkor.

Az iskolák farsangi bálokat, mulatságokat szerveznek, melyeken nagyrészt a nagyobbak vesznek részt. Itt is megjelenik a pánkó, de sok más sütemény is. A nagyokkal együtt, a kicsik is mulatnak farsang idején, jelmezes bálokat szerveznek és sokféle játékkal szórakoztatják egymást. A környező falvakban farsang idején szokás az Illés égetés, mely hagyományaink szerint elűzi a telet és előhivja a meleget.

Máréfalván a legtöbb fonót is ilyenkor tartották a nagyszüleink idejében. A fonóban, a fiatalok ültek össze fonni majd énekeltek és játszodtak, aki viszont nem akart menni azt ellopták. Amikor már sötét volt, a baráti társaság elment ahhoz a félhez, akinek nem volt kedve elmenni velük, és hol a kakassal, hol más tréfával kicsalogatták majd szánkóra tették és vitték a fonóba. Most, a fonót a táncházak váltották föl a fiatalok körében. A táncházakban a zsebkendőért, akárcsak régen az orsóért, csók járt. Ha nem adtál csókot akkor a zsebkendőd nem kaptad vissza, viszont hogyha nem adtál csókot az orsóért akkor a kenderfonalat felnatollálták, felfűzték a két kapu közé.

Farsang idején vannak a legnagyobb mulatságok, a böjti időszak előtt. Személy szerint ez a kedvenc időszakom az évben.

Február: Meghülés minden mennyiségben

írta Torba Kamilla

Közismert, hogy a tél a megfázás legkedveltebb évszaka. És bár nem a hideg okozza a meghűléses megbetegedéseket, esetleg influenzát, azonban immunrendszerünket annál inkább gyengíti.

Hogyan előzd meg?

·Először is kezdjük a legegyszerűbbel: Öltözz fel! A melegből való hirtelen hidegbe lépés megterheli szervezetünk, ezzel elősegítve a nátha kialakulását.

·Moss kezet, és figyelj a higiéniára, hisz ebben az időszakban nagyobb a kockázata annak, hogy elkapsz valamit.

·Vitaminok. Alapból rengetegre van szüksége szervezetünknek, ám télen még többre. A C-vitamin (pl.: csipkebogyó, petrezselyem, spenót, paprika, eper) rengeteg mindenben segít immunrendszerünknek, így ezt akár egész évben ajánlatos szedni. A D-vitamin (pl.: máj, tojás, tejtermékek) mennyiség télen csökken szervezetünkben, mivel alig jutunk napfényhez. Télen a C-, és a D-vitamin a nyerő!

·Ne sajnáld a gyümölcsöket, zöldségeket, és bátran ízesítsd a meleg teád mézzel, gyömbérrel.

Mit tehetsz ha már elkaptad?

·Továbbra is javasolt a gyümölcs, zöldség bevitel.

·Igyál sok-sok teát, ami gyulladáscsökkentő (pl.: kamilla tea, zöld tea, csipkebogyó tea), és továbbra is cukor helyett inkább mézet használj.

·A folyadékpótlás is fontos, ugyanis egy kisebb kiszáradás is ronthat állapotunkon.

·És ami a legfontosabb: Pihenj. Ne sanyargasd magad, ha érzed nem vagy jól, helyette relaxálj, és aludj sokat, hagyd hogy a tested legyőzze a betegséget.

Vagy jobban bejönnek nagyszüleink praktikái?

·Erős paprika: Nem kell senkinek sem bemutatni, hogy mire is képes egy ilyen paprika. Egy harapás, és nem csak az arcüregekben lévő dugulás enyhül, de még a váladék eltávolításában is segédkezik.

·Fokhagyma: Csökkenti a dugulást a hörgőkben, kitisztítja az orrot, és enyhíti a torokfájást. Heti egy kis gerezd nyers fokhagyma a náthás időszakban életmentő lehet.

·Forralt bor: És végül egy közkedvelt ital, hogy legyen kifogásunk az italozásra.

Propolisz - a szorgos méhek ajándéka

A tiszta propolisz legalább 40 féle gyógyhatással bír az emberi szervezetre; kitűnő vírus és baktériumölő anyag. Mára már bizonyított, hogy rengeteg jótékony hatású összetevőből áll. Legfontosabb alkotórészei a flavonoidok, a vitaminok (B1, B2, B6, C, E), ásványi elemek (K, Na, Mg, Al, P, Si, Va, Co, S, N, Zn), aminósavak, enzimek esész sora. A propolisz-tinktúra egy tömény alkoholos oldat, mely használható külsőleg és belsőleg egyaránt. Antibiotikumként hat; kiváló immunerősítő, ismert gyulladáscsökkentő és fájdalomcsillapító, vírus, baktérium és gombaölő szer. Növeli az erek rugalmasságát, csökkenti a vérnyomást, lassítja a sejtek öregedését.

A II. Magyar Köztársaság kikiáltása

írta Kulutácz Zoltán

Aligha találunk olyan államformát hazánk történetében, mely annyira baljós csillagzat alatt született volna, mint a II. Magyar Köztársaság. Az aktuális külpolitikai klímának, illetve az országon belüli változásoknak köszönhetően gyakoraltilag már megalakulásakor halálra lett ítélve. Holott a magyar politikai gondolkodásban a köztársaság eszméje korántsem volt új, idegen teória. Már az 1848-as országgyűlés radikális baloldali „frakciója” és szószékük, a Marczius is egy köztársasági államformát követelt megfelelve az akkor uralkodó trendeknek és szakítva 800 év történelmével.

A II. világháborút követően minden politikai erő és szereplő számára egyértelmű volt, hogy a királyság intézményének ideje végleg lejárt. A Habsburgok visszatérésének esélye már az 1921-es trónfosztás után reménytelen volt, s bár akadtak néhányan, akik eljátszottak egy új, valamely nyugati dinasztiához tartozó uralkodó gondolatával, de nekik sem támogatottságuk, sem befolyásuk nem volt az események alakulására. Szintúgy nehéz elképzelni, hogy az országban gyakorlatilag teljhatalmat élvező szovjet katonai parancsnokság különösebben engedékeny lett volna egy ilyesfajta elképzelés megvalósítása terén. Ugyanakkor az államforma kérdése korántsem élvezett elsődleges prioritást 1945 második felében. Sokkal fontosabbnak látszott egy stabil, a lakosság által választott kormány beiktatása és a nyilasok vereségét követő átmeneti állapot megszűntetése.

A háború vége óta jelenlévő bizonytalanságot hivatott tehát eloszlatni az 1945. november 4-én tartott első „szabad” nemzetgyűlési választás melynek győztese az a *Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt* lett, amely a Horthy korszak egyetlen olyan koalíciós pártja volt, melynek működését a rendszer bukása után is engedélyezték, egyértelmű indikátorul szolgálva az ország agrárius jellegének. Az FKGP 57% -a ugyan elég lett volna ahhoz, hogy egyedül alakítsanak kormányt, ugyanakkor Vorosilov marsall – a magyarországi szovjet csapatok parancsnoka - világossá tette, hogy egy pusztán Kisgazda kormányt a szovjet vezetés nem hajlandó elfogadni. Ennek a következtében egy kényszerű koalíció alakult, melynek tagjai az FKGP mellett a Magyar Kommunista Párt, a Szolciáldemokrata Párt és a Nemzeti Parasztpárt lettek. Így fordulhatott elő, hogy a november 15-én, Tildy Zoltán által alakított új magyar kormány 407 képviselői hellyel rendelkezett a parlamentben, miközben az ellenzéket a kettő fős Polgári Demokrata Párt képviselte.

A hónap múltja ***rovat mindig olyan események rövid kis bemutatását tervezi, melyek az adott hónapban történtek, csupán csak egy pár évvel korábban.***

A szovjet nyomás hatására mind a miniszterelnök helyettese, mind pedig a belügyminiszter a Kommunita Párt soraiból került ki, amely egyrészt lehetetlenné tette az MKP megkerülését bármiféle politika alku kialakításában, másrészt pedig a kommunitsák kezébe helyezte a belügyminisztérium jelentős adminisztrációs és pénzügyi forrásait. Gyakorlatilag azonnal meg is kezdődött az ellenzéki pártok leszalámizása, vezető politkusainak lejáratása és ellehetetlenítése.

Az FKGP ebben az időszakban egyfajta izolációban létezett, hiszen koalíciós partnerei a folyamatos gyengítésükön dolgoztak. Kítűnő példája ennek a Nemzeti Parasztpárt, amelyet a háttérből a vidéken tradicionálisan gyenge kommunisták finaszíroztak azzal az egyértelmű céllal, hogy minél több szavazót vegyenek el a kisgazdáktól.

Ugyanakkor az új magyar kormány által teremtett stablizált politikai rendszer lehetővé tette az államforma kérdésének végleges lezárását is. Bár a Katolikus Püspöki Kar és a Polgári Demokratáka királyság visszaállítása mellett foglaltak állást, de legalábbis a kérdés elnapolását kezdeményezték , a kormánypártok a köztársasági államforma mellett voksoltak. Ennek eredményeképpen 1946. február 1-jén kikiáltották a II. Magyar Köztársaságot, melynek első államfője az addigi miniszterelnök, Tildy Zoltán lett akinek helyét Nagy Ferenc vette át a kabinett élén.

Ez a szavazás a koalíciós egység utolsó fontos állomásának bizonyult, néhány héttel később mind a parlamentben, mind pedig a sajtóban támadások indultak az FKGP ellen. Párhuzamosan ezzel párton belüli konfliktusok is megjelentek, amelyeket kriptokommunista képviselők kezdeményeztek a párt erősen antikommunista tagjaival szemben. Nagy Ferenc és a kisgazda vezetés, hogy az egységet megőrízze és a nyomást csökkentse március 12-én kizárta a párt „jobboldali” szárnyát. Sulyok Dezső és 19 társa három napra rá megalakította a Magyar Szabadság Pártot amelynek támogatottsága ettől kezdősően folyamatosan erősödött.

A folyamatos támadás alatt álló FKGP megpróbált stratégiai szövetségre lépni az NPP-vel, de ott a belső hatalmi harcok a kommunistabarát erők győzelmével végződtek, gyakorlatilag teljes elszigeteltségbe taszítva a legnagyobb magyar pártot. A szituáció a következő évben sem változott számottevően, a belügyi források segítségével a kommunista párt konstans támadásokat vezetett az ismertebb kisgazda vezetők ellen, aminek következtében újabb tagok léptek ki vagy lettek eltávolítva szépen lassan semmissé téve a korábbi hegemóniát. (Nagy Ferenc korábbi miniszterelnököt 1947 júniusában zárták ki a pártból, ő maga felmérve helyzetét nemksokára az országot is elhagyta.)

Az 1947. évi augusztusi választások előtt egy hónappal az MKPjavaslatára módosításra került a válsztási törvény kizárva a Magyar Szabadság Pártot melynek jó esélyei voltak a szavazatok többségének elhódítására. A javaslatot az ezer sebből vérző, túléléséért küzdő FKGP is támogatta, elősegítve ezzel magának a köztársaságnak a további gyengülését. A választást végül az MKP nyerte meg, Tildy ekkor már teljes elszigeteltségben tevékenykedett, mindenféle befolyás nélkül. Az új koalíció 1948 júliusáig tűrte meg az államfői pozícióban, azt követően házifogságából követhette, ahogy a kommunisták és szövetségeseik minden más pártot megszűntetnek, betíltatnak vagy beolvasztanak, majd 1949. augusztus 20-án az új alkotmány hatálybalépésével a köztársaságot hivatalosan is eltörlik.

Az UNESCO 1999 novemberében megtartott konferenciáján hozott határozata alapján február 21-ét Nemzetközi Anyanyelvi Nappá nyilvánították. Nyelvünk tiszteletére állljon itt az alábbi vers.

Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke

részlet

Egyik olaszóra sodrán,
Ím a kérdés felmerült:
Hogy milyen nyelv ez a magyar,
Európába hogy került?

Elmeséltem, ahogy tudtam,
Mire képes a magyar.
Elmondtam, hogy sok, sok rag van,
S hogy némelyik mit takar,

És a szókincsben mi rejlik,
A rengeteg árnyalat,
Példaként vegyük csak itt:
Ember, állat hogy halad?

Elmondtam, hogy mikor járunk,
Mikor mondom, hogy megyek.
Részeg, hogy dülöngél nálunk,
S milyen, ha csak lépdelek.

Miért mondom, hogy botorkál
Gyalogol, vagy kódorog,
S a sétáló szerelmes pár,
Miért éppen andalog?

A vaddisznó, hogy ha rohan,
Nem üget, de csörtet – és
Bár alakra majdnem olyan
Miért más a törtetés?

Hogy a kutya lopakodik,
Sompolyog, majd meglapul,
S ha ráförmedsz, elkotródik.
Hogy mondjam ezt olaszul?

Másik, erre settenkedik,
Sündörög, majd elterül.
Ráripakodsz, elódalog,
Hogy mondjam ezt németül?

Egy csavargó itt kóborol,
Lézeng, ődöng, csavarog,
Lődörög, majd elvándorol,
S többé már nem zavarog.

Ám egy másik itt tekereg,
– Elárulja kósza nesz –
Itt kóvályog, itt ténfereg...
Franciául, hogy van ez?

S hogy a tömeg miért özönlik,
Mikor tódul, vagy vonul,
Vagy hömpölyög, s mégsem ömlik,
Hogy mondjam ezt angolul?

Aki surran, miért nem oson,
Vagy miért nem lépeget?
Mindezt csak magyarul tudom,
S tán csak magyarul lehet...!

Ősi írásunk; a rovás

(Első rész)

Ha feltesszük a kérdést bármelyik magyar embernek, hogy mi volt a latin abc ismerete előtti időkben írásmódunk, senki sincs, ki nem vágja rá rögtön, hogy a rovásírás.

Eredete, kialakulása és más írásokkal való rokonsága a mai napig tárgya különböző tudományos kutatásoknak, azonban az tárgyi eszközökkel bizonyított, hogy a IX. századi magyarok saját nyelvükön alkalmazták a rovásírást.

Az ősi népek írásmódja mind a jobbról balra tartó irányt alkalmazta, mivel az írással gyarapodott a szöveg, s így ez felelt meg a természet rendjének, hiszen a nap is kelet felől kel, s ezáltal az írás iránya megegyezik a Nap járásának irányával. Azonban a középkortól kezdődően már mindkét irányú írásról maradtak fent emlékeink.

Jelen ismereteink alapján legalábbb 1100 éves múltra tekint vissza, melyet őseink a papír feltalálása előtt juhbőrből készített pergamenre is alkalmaztak. A rovás írás olyan egyedi magyar "termék", melyet kisebb-nagyobb csoportok, de folyamatosan használtak s használnak a mai napig keletkezése, kialakulása óta, tehát sosem volt holt írás.

A rovásunk a képíráshoz közelálló jelkészlettel rendelkezik, így gyakran felismerhetőek bennük azok a tárgyak, amikről a formájukat kapták. Ezeknek kezdőbetűi megegyeznek a betű jelentésével, az egyszerűség kedvéért ezeket hívószavaknak nevezzük.

Eredetileg a kis és nagy betűk megkülönböztetése nem volt fontos, így nem is tették, azonban idővel a tömegtermelés hatására szükségessé vált. S így ma már megkülönböztetjük őket. De a kis és nagy betűk között csupán méretbeli eltérés van, az ábrázolásuk ugyanolyan.

"A magyar híres szabadságszeretetéről, nemes és nagylelkű jelleméről, hősi bátorságáról. Vendégszeretetének legendás híre van." (Monestqieu 1648-1755)

Magyar találmányok

Bíró László sokrétű és szerteágazó érdeklődése ellenére elsősorban feltaláló volt. Legismertebb találmányához, a golyóstollhoz újságírói hivatása vezette el. 1938-ban Wenczel Climes cseh feltaláló szabadalmaztatott egy új típusú tollat, ami azonban csak a tervezőasztalon működött, a valóságban nem. Ezt az ötletet tanulmányzta át Bíró László s fejlesztette tovább. Az első általa összeszerelt példányok akármilyen tetszetősek is voltak, de írásra alkalmatlanok; a rosszul beágyazott golyók sűrűn elakadtak. Bíró arra a következtetésre jutott, hogy a működési elv jó, a hiba az alkatrészek pontatlanságában van. Több éves kísérletezésbe kezdett, azonban az első elfogadott zsidótörvény után jobbnak látta saját maga s családja védelmében elhagyni az országot. Először Párizsban, végül Argentínában kötött ki. Argentínában történt letelepedése után öntvényrepedést jelző festékkel próbálkozott, s e speciális festékkel töltött golyóstollára 1943. június 10-én kapott szabadalmat Bueno Airesben.

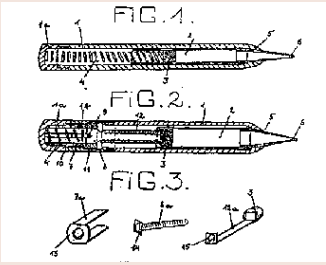

Régi magyar recept neked: FÁNK

Hozzávalók:

- *2 dkg vaj*
- *3 tojássárgája*
- *4 és 1/2 dl tej*
- *2 dkg élesztő*

Tegyük a habosra kevert vajhoz a tojássárgáját, a langyos tejet, az előzően pici cukorral és liszttel megkelesztett élesztőt, sót, a lisztet, melyet pár óráig száraz, meleg helyen tartottunk. Verjük ki fakanállal, míg szép hólyagos lesz, s a kanálról leválik a tészta. Tegyük párna közé meleg helyre, hol kb. 2 óra alatt szépen meg fog kelni. Aztán borítsuk ki egy meleg helyen tartott, liszttel meghintett nyújtótáblára. Kézzel huzogassuk ki egy ujjnyi vastagságúra, majd lisztbe mártott fánk szurdalóval szaggassuk ki. Hagyjuk meleg helyen 1/2-1 óra hosszáig letakarva megkelni. Majd rakjuk a táblán feküdt oldalával lefelé nagy lábasba bő, nem túl forró zsírba és tartsuk befedve, míg a fánkok egyik oldala szép pirosra sül. Aztán forgassuk meg őket és süssük fedetlenül, míg a másik oldaluk is megpirul. A zsírból kiszedett fánkokat szitára tett papirosra rakjuk, hogy a zsírt a papír magába szívja. A kisült fánkokat szép világos, áttetsző baracklekvárral tálaljuk.

Felhasznált irodalom:

- *Dr. Hosszú Gábor-Rumi Tamás-Sípos László: Az élő rovás (2008)*
- *Salamon Gábor: Dunaszekcsői élet képek 1883-1949 (Dunaszekcső, 2014)*
- *T. Kálmánchey Irén: Magyar lányok hozománya (Debrecen, 1930)*
- *Tarján Gábor: Fölnevelő hagyomány (Budapest, 1995)*
- *Történelmünkhöz magyarul (Solt, 2009)*